

TEMA DEL DIA

La sequera confirma els nous hiverns a la Cerdanya de poques nevades i febles

► La vall viu l'any amb menys neu des del 2007, amb tres temporals de gruixos testimonials ► En l'última dècada, la mitjana blanca ha estat de sis nevades anuals amb un gruix màxim mig de 18 cm, lluny dels inèdits 70 cm del 2018

Miquel Spa
PUIGGERDA

■ La sequera que afecta el país i que aquesta setmana ha activat l'estat d'emergència es tradueix a la Cerdanya i el Pirineu en una escassetat de neu. Tant als cims com a la vall, l'absència de neu obre un nou format d'hivern. Les estadístiques del Servei Meteorològic de Catalunya evidencien que, fins al mes de febrer, l'actual hivern és el de menys precipitació blanca dels últims quinze anys i el tercer d'aquest primer quart de segle.

La falta de neu a les cotes altes afecta les estacions d'esquí i les activitats de muntanya, però al fons de la vall la sequera també es deixa notar amb hiverns atípics de pales netes als garatges, vehicles llevaneus als garatges, piles de sal emmagatzemades pels ajuntaments, o menys venda de rodes de neu per part dels tallers mecànics. En l'última dècada, la Cerdanya ha rebut de mitjana 5,9 nevades cada any, amb dotze temporals el 2021, l'any que més, i tres temporals els anys 16 i 19 com els que menys. La mitjana de les nevades més copioses és de 18,4 centímetres. Una dada que, però, resulta condicionada per la nevada històrica del 2018, quan van caure 70 centímetres a la vall. Sense aquesta dada, la mitjana dels altres nou anys és de 12 centímetres de gruix màxim. El meteoròleg de Das Xavier Cruïlles recull les dades de precipitació al municipi, les quals constaten que al fons de la vall la neu és també cada vegada més escassa. De fet, la tònica de l'última dècada és de poques nevades i pocs centímetres, un nou escenari respecte les nevades històriques. Aquest mes de gener va nevar el dia 10 deixant un gruix de tres centímetres; l'any passat va nevar sis vegades amb gruixos de dos centímetres com a màxim; l'any 2022 va nevar vuit dies amb tres i cinc centímetres; el 21 va nevar dotze dies amb una punta de 25 centímetres; l'any 2020 va nevar tres dies amb un gruix màxim de deu centímetres; el 19 va rebre tres nevades amb tres centímetres de màxim. L'any 2018, amb vuit temporals de neu, la Cerdanya va viure una nevada històrica de 70 centímetres que trenca la dinàmica de la dècada. El 2017 va nevar vuit dies, amb un gruix màxim de

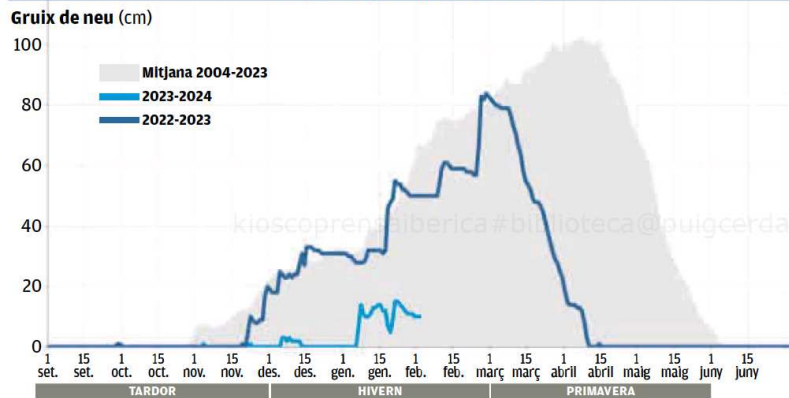

La vall de la Cerdanya seca, aquesta setmana, amb el fil de neu innivada de Masella

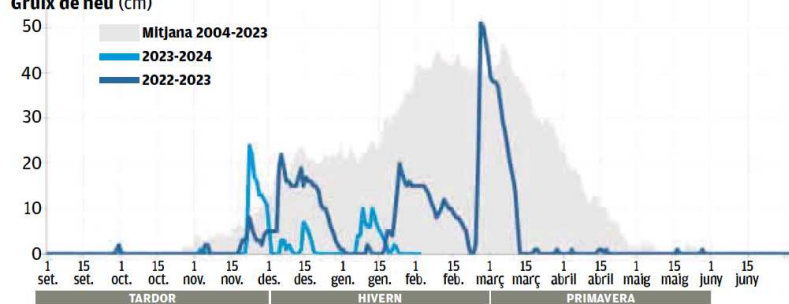
MIQUEL SPA

Gruix de neu mitjà diari

CADÍ NORD (2.143 m)-PRAT D'AGUILÓ

MALNIU (2.230 m)

Font: Meteocat

INFOGRAFIA / REGIÓ7

22 centímetres; el 2016, va nevar tres dies amb un gruix punta de 24 centímetres; el 2015 va nevar cinc dies, amb 6 centímetres de mantell màxim i el 2014 va nevar a Cerdanya sis vegades, amb un gruix màxim de 17 centímetres.

Sense els gruixos dels cims

Les estacions meteorològiques del Cadí Nord i Malniu constaten que a inici de febrer la presència de neu ha baixat radicalment. La mitjana del gruix de neu al refugi de Malniu en els últims 23 anys és de 39 centímetres i actualment és 0, mentre que la mitjana a l'estació del Cadí, a Prat d'Aguiló, és de 66 centímetres i ara, en canvi, és d'onze centímetres. Al refugi de Malniu, un dels més visitats pel seu accés còmode en vehicle des de Meranges o Guils, dibuixa una mitjana en aquest segle que el mes de novembre s'inicia amb els primers gruixos, que van incrementant amb vint centímetres el desembre i per sobre dels quaranta els mesos de febrer i març. Aquest any, el refugi ha rebut tres episodis de neu amb una punta màxima de 25 centímetres la segona quinzena de novembre, i una segona punta de deu centímetres a principi de gener. L'escenari és similar al Cadí amb, però, diferències més elevades. L'entorn de Prat d'Aguiló té gruixos de mitjana entre els mesos de gener i abril d'entre els seixanta centímetres i el metre. Els mesos de febrer d'aquest segle, aquest entorn de la baga ha tingut gruixos d'entre quaranta i seixanta centímetres. Aquest any el Cadí ha rebut dues nevades, la més copiosa de les quals a principi de gener amb prop de vint centímetres que encara acumula al voltant dels deu.

Des del Servei Meteorològic de Catalunya han apuntat que el dèficit d'innivació és molt accentuat a tot el Pirineu i Prepirineu català, i fins i tot hi ha absència de neu a les solanes per sota dels 2.200 i 2.300 metres especialment al Pirineu oriental.

Totes les estacions estan lluny ara mateix dels valors mitjans per a aquesta època de l'any. Pel que fa als precedents, cal anar fins al 2007 per trobar una situació semblant a aquestes dates, fins i tot amb menys neu que enguany al Pirineu occidental. També l'any 2002 la situació era tant o més crítica.

«Serà al febrer o al març, però tornarem a treure la pala»

► Xavier Cruïlles és observador del Servei Meteorològic i des del 1994 recull les dades del poble de Das, en una cota de 1.220 metres

MIQUEL SPA. DAS

■ Xavier Cruïlles, de Das, és vigilant del Servei Meteorològic de Catalunya. Des de l'any 1994 recull puntualment les dades de pluja i neu al fons de la vall, a la cota 1.220, i des del 2009 col·labora amb l'ens públic des de la Xarxa d'Observadors Meteorològics.

Fill de Das, ha vist en primera persona l'evolució de les nevades a la Cerdanya. Observant les dades apuntades meticulosament en llibretes i, posteriorment, en una aplicació informàtica, Cruïlles conclou que «el que tenim en els últims anys a Cerdanya són petites nevades de vint o trenta centímetres com a molt i, després, la grossa històrica del 2018. Però el més habitual els últims anys son temporals febles o moderats amb gruixos molt petits», dels que no passen de la denominació d'enferrinada, amb menys de quatre centímetres. El meteoròleg de Das apunta que en el factor del record de les nevades a la vall hi juga un paper molt important la major comoditat de l'actualitat: «abans la neu s'acumulava als carrers, no es treia com ara i els veïns amb prou feines sortien de casa per veure el veí. A carrers estrets com a Alps s'hi feien passadissos i fins i tot túnels.

Cruïlles pren la mida de la nevada de febrer del 2018. ARXIU PARTICULAR

El meteoròleg aficionat considera que la tendència de l'última dècada pot formar part d'un cicle

Davant la realitat d'avui en dia, és normal que ara la neu es visqui d'una manera molt diferent. Tot-hom recorda les nevades, i segur que quèia alguna nevada important. Però, és clar, no hi havia lle-

vaneus i no es tirava sal. Al carrer Major de Puigcerdà la neu hi durava tres mesos». Com molts padersins a la vall emfatitza que «abans no acabí l'hivern tornarem a treure la pala. Serà al febrer o al març, potser, però la tornarem a treure».

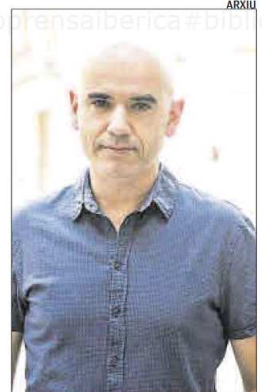
Cruïlles creu que, «possiblement, en aquesta última dècada estem en un cicle; aquesta és la sensació que tinc jo. Perquè amb el canvi climàtic ens hauria de pujar la temperatura, però és que tampoc no tenim pluja, per això la sensació que tinc és que estem en un cicle».

«Hi ha una tendència a tenir anticiclons més llargs a l'hivern»

► El meteoròleg berguedà Aleix Serra apunta que la sequera de neu no té perquè ser una dinàmica per sempre

MIQUEL SPA. PUIGCERDÀ

■ El meteoròleg berguedà del Servei Meteorològic de Catalunya Aleix Serra ha apuntat que si bé «aquest any el dèficit de neu que hi ha en alçada és molt extrem», en altres episodis similars, com en els anys 2006, 2007 i 2012, al final de l'hivern va caure una nevada considerable sobre la Cerdanya i el Pirineu que va trencar la tendència. Amb tot, la consolidació d'aquesta tendència en l'última dècada i la sequera extrema dels tres últims anys no es poden atribuir de manera rotunda a un factor concret: «les nevades puntuals tenen una distribució molt irregular. Fa pocs anys vam tenir hiverns amb força nevades, com el 18 i el 20, però sí que hi ha una tendència que els mesos hivernals tinguem anticiclons més llargs». Pel que fa a la sensació a la Cerdanya que cada vegada arriben menys temporals de llevant, que són les que més acostumen a deixar gruixos a les pistes d'Alp, el tècnic del Servei Meteorològic ha apuntat que «el que és segur és

El meteoròleg Aleix Serra

que en els últims tres anys pràcticament no hi ha hagut cap episodi de temporal del Mediterrani; la Cerdanya està una mica al límit del que diem Pirineu Oriental, i aquest trienni de sequera va molt associat a l'absència de temporals del Mediterrani». Sobre un possible efecte directe del canvi climàtic, Serra puntualitza que «sí que hi ha aquests anticiclons més llargs, però costa imaginar que hagi de ser sempre així perquè en altres llocs amb la nostra latitud no estan com nosaltres; hi ha llocs on sí que ha anat plovent».

El ramader de bestiar boví de Bellver Francesc Carrera

MIQUEL SPA

«La neu complica la feina del bestiar, però és aigua i ens aïlla els sembrats»

M.S. BELLVER DE CERDANYA

■ Francesc Carrera és un ramader de Bellver de 40 anys. Amb la família gestiona una explotació amb 160 caps de bestiar boví. Un hivern sense neu condiciona el dia a dia de la feina: «en certa manera sense la neu resulta més pràctic moure el bestiar, pel dia a

dia es podria dir que és millor, però, és clar, per un altre costat es perd una reserva d'aigua important. A més la coberta de neu protegeix els sembrats». En hiverns com aquest les gelades dificulten el conreu dels prats i els aboquen a l'escenari més dolent per les futures collites: «que plougui i darre-

re glaci, això és el pitjor. Si l'arrel del sembrat és molt petita, corren el perill que es trenquin». De moment el sector manté el calendari tradicional de portar els ramats a les pastures altes el juny, però a hores d'ara tampoc no es pot assegurar que si també són seques no facin la transhumància.

Un any de pales penjades i menys del 50% en vendes de potassa pel gel

M.S. BELLVER DE CERDANYA

■ A les ferreteries, tallers mecànics i establiments de productes del camp la falta de neu ha fet variar vendes tradicionals. En un establiment de Bellver, per exemple, que venia cada any una quinzena de pales grans de treure neu, molt

utilitzades per netejar els portals, accessos de les cases i la vorera més propera, aquest hivern n'ha venut una. Igualment, en altres hiverns venia més d'un centenar de sacs de potassa per evitar la formació de gel, aquest any amb prou feines n'ha venut menys de

la meitat. De la mateixa manera, els ajuntaments han rebaixat la compra de sal pel manteniment dels carrers perquè amb les reserves d'inici de l'hivern ja han cobert les tres nevades. Puigcerdà pot arribar a llançar 50 tones al dia en els episodis de temporals.

Un empleat d'un establiment de venda de pales per neu

M.S.